

Metodický pokyn č. 2/2007

Vyřazování knih v knihovnách

Vyřazování knih v knihovnách je součástí tvorby fondu knihoven. Fond veřejných knihoven by se měl průběžně aktualizovat a obsahovat pro čtenáře zajímavé a potřebné tituly, které by v regálech, plných nelákavých knih splynuly s ostatními.

Běžně se vyřazují a odepisují:

- opotřebované knihy
- knihy napadené plísní
- ztracené knihy
- zastaralé knihy
- duplicitní knihy
- knihy, jejichž charakter neodpovídá zaměření knihovny

Termín opotřebované knihy není nutné vysvětlovat. Poničené knihy s chybějícími stránkami, špinavé, polité, počmárané nebo s vystřiženými obrázky nemají ve fondu knihovny co dělat, právě tak, jako knihy napadené plísní. Pokud škodu na knize způsobil určitý čtenář, měl by knihovník od něj žádat náhradu škody.

Zastaralá kniha je taková, jejíž obsah již neodpovídá současným požadavkům. Rychle zastarávají technické knihy, např. počítačová literatura, vydaná před 5 lety je již zastaralá. Zastaralé jsou i knihy, poplatné době. Některé tzv. „trháky“ mají v zájmu čtenářů jepičí život a po roce je taková kniha pro čtenáře již naprosto nezajímavá a zabírá pouze místo na regále. Pokud kniha nebyla půjčena 10 let, je třeba se zamyslet nad příčinou tohoto stavu.

Neměla by se vyřazovat:

- literatura příručkového charakteru
- regionální literatura – knihy o obci, okresu, kraji (i beletrie)
- encyklopedie
- základní díla světové a české literatury, pokud nejsou opotřebované

V ostatních případech, pokud knihovník usoudí, že kniha již nenajde uplatnění, může ji navrhnout na odpis. Pokud si není svým úsudkem jistý, může požádat o konzultaci někoho z úseku regionálních služeb.

Odpisy provádí úsek regionálních služeb na základě podkladů od knihovníků. Nejčastěji se jako podklad pro odpis používá knižní lístek, na kterém **vždy** musí být tyto údaje:

- **Přírůstkové číslo knihy** – pro identifikaci svazku je nezastupitelné, bez něj nelze knihu odepsat. Pokud je v knize uvedeno počítačové přírůstkové číslo, (u knihoven, kde proběhla revize) je nutno uvést i to.
- Autor knihy
- Název knihy
- Tematická skupina knihy (N, B, MN, M)
- Cena knihy

Na základě podkladů zpracujeme seznam odepsaných knih, podle kterého se vyřazují lístky z katalogu knihovny.